

IV

(Tájékoztatók)

AZ EURÓPAI UNIÓ INTÉZMÉNYEITŐL ÉS SZERVEITŐL SZÁRMAZÓ
TÁJÉKOZTATÁSOK

TANÁCS

A Tanács és a tagállamok kormányainak a Tanács keretében ülésező képviselői által elfogadott következtetések a családbarát politikák Európán belüli fontosságáról és a „Szövetség a családokért” létrehozásáról

(2007/C 163/01)

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA ÉS A TAGÁLLAMOK KORMÁNYAINAK
A TANÁCS KERETÉBEN ÜLÉSEZŐ KÉPVISELŐI,

EMLÉKEZTETVE a következőkre:

1. az Európai Tanács 2007. tavaszi ülésén⁽¹⁾ egyetértett abban, hogy a „Szövetség a családokért” létrehozása a tagállamok közti platformként szolgál majd a családbarát politikákkal, valamint a bevált gyakorlatokkal kapcsolatos vélemények és ismeretek cseréjéhez abból a célból, hogy megfelelőbb módon szembe lehessen nézni a demográfiai változások jelentette kihívásokkal és ki lehessen használni az azokból fakadó lehetőségeket;
2. a Bizottság „Európa demográfiai jövője: kovácsoljunk lehetőséget a kihívásból!” című közleményében⁽²⁾ jelentőséget tulajdonít annak a megállapításnak, hogy a tagállamok képesek és kötelesek sikeres politikai választ adni különösen a demográfiai változásokra és az alacsony születési rátákra, valamint – családbarát politikák révén – növelni a munkaerőpiacon való részvételt;
3. a Tanács 2007. február 22-i állásfoglalása⁽³⁾ hangsúlyozza, hogy a demográfiai változás miatt további erőfeszítésekre van szükség ahhoz, hogy a dolgozni és családot alapítani kívánó férfiak és nők karrierjük feláldozása nélkül tudjanak gyerekeket vállalni; ehhez szükség van a nemek közötti egyenlőség elősegítésére, a munka, a családi és a magánélet összeegyeztethetőségére, figyelembe véve az apák egyenlő szerepvállalását a családi feladatok terén;
4. a bizottsági szolgálatok által 2007. május 14-én benyújtott demográfiai jelentés azt mutatja, hogy azok azokban az

országokban, amelyek a nőknek a munkában való nagyarányú részvételét érték el és a legnagyobb előrelépést tették a nemek közötti egyenlőség terén, ma viszonylag magas születési ráták is megfigyelhetők;

5. a Bizottság határozata⁽⁴⁾ egy demográfiai és családjogi kérdésekkel foglalkozó magas szintű csoport létrehozásáról, amelynek feladata, hogy tanácsot adjon a Bizottságnak a demográfiai változások nyomán követési folyamatához és az erre adandó szakpolitikai válaszokhoz;
6. a tagállamok feladata a nemzeti közérdekkel összhangban lévő, a családok támogatását célzó szakpolitikák kialakítása;
7. a Bizottságnak a nők és férfiak közötti egyenlőségre vonatkozó ütemterve⁽⁵⁾ és az Európai Tanács által 2006 márciusában elfogadott, a nemek közötti egyenlőségről szóló paktum, amelyekben a munka, a magán- és a családi élet összeegyeztetése prioritást kap a nők és a férfiak közti egyenlőség elérése terén, valamint a nők és férfiak közötti egyenlőségről szóló 2007. évi jelentés⁽⁶⁾ is, amelyben aláhúzzák, hogy a demográfiai változásokra adott szakpolitikai válaszoknak figyelembe kell venniük a nemek közötti egyenlőség elvét;
8. az Európai Tanács 2005. márciusi ülésén elfogadott ifjúsági paktum hangsúlyozza a munka, a családi és a magánélet jobb összeegyeztetésének szükségességét annak érdekében, hogy a fiatalok – akik ezt kívánják – családot alapíthassanak és ezzel egy időben teljes mértékben részt vehessenek a szakképzésben és oktatásban vagy elkezdhessenek dolgozni;

⁽¹⁾ 7224/07.⁽²⁾ 14114/06 [COM(2006) 571 végleges].⁽³⁾ 6216/1/07 REV 1.⁽⁴⁾ 2007. május 25-én várható.⁽⁵⁾ 7034/06.⁽⁶⁾ COM(2007) 49.

9. az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság 2007. március 14-i véleményében ⁽¹⁾ megállapította, hogy a családok a gazdasági jólét forrásai, különösen akkor, ha mindkét szülő munkaviszonyban áll, és ezért az EU-nak arra kell ösztönöznie a tagállamokat, hogy gazdaság- és szociálpolitikájukba építsék be a családi dimenziót, továbbá az EU-nak a legjobb gyakorlatot kell alkalmaznia a fenntartható családpolitika előmozdítása érdekében;
10. A növekedést és foglalkoztatást célzó lisszaboni stratégiának megfelelően az elmúlt évek során az Európai Unióban már jóváhagyott eszközök és célok, valamint a szociális védelemre és a társadalmi befogadásra irányuló koordináció nyílt módszere, amelyek a családi és a magánélet, valamint a munkavégzés jobb összeegyeztethetősége, továbbá a demográfiai változásokra adott szakpolitikai válaszok kidolgozása tekintetében kiemelkedően fontosak:
- az Európai Tanács 2000-ben Lisszabonban tartott ülésén megállapodott abban, hogy 2010-ig több mint 60 %-ra kell növelni a nők foglalkoztatási arányát,
 - az Európai Tanács 2001-ben Stockholmban tartott ülésén mutatók kidolgozására szólított fel, amelyek a gyermekek és más eltartottak gondozási lehetőségeire, valamint a családi ellátásokkal kapcsolatos rendszerekre vonatkoznak,
 - az Európai Tanács 2002-ben Barcelonában tartott ülésén kötelezettséget vállalt, hogy 2010-re a 3 és 6 év közötti gyermekek legalább 90 %-ának, és a 3 év alatti gyermekek legalább 33 %-ának biztosítanak gyermekgondozási szolgáltatást,
 - 2006 márciusában ⁽²⁾ – majd 2007 márciusában újlag megerősítve ⁽³⁾ – az Európai Tanács arra kérte a tagállamokat, hogy tegyék meg a gyermekszegénység gyors és jelentős csökkentéséhez szükséges intézkedéseket, egyenlő esélyeket biztosítva valamennyi gyermek számára, szociális háttérüktől függetlenül;
11. a Bizottság arra vonatkozó bejelentése, hogy 2008-ban előterjeszt egy, a gyermekgondozási szolgáltatásokkal kapcsolatos közleményt, amely értékeli a tagállamok által a gyermekgondozási szolgáltatások fejlesztésére vonatkozó célok területén elért eredményeket.

HANGSÚLYOZZÁK, HOGY:

1. a demográfiai változások következtében a népesség összetételében bekövetkező alapvető változások következményekkel járnak a társadalmi élet szerkezetére és a gazdaságra nézve is, továbbá olyan kihívásokat támasztanak majd, amelyekre koherens, hosszú távú stratégiákkal kell választ adni;
2. a sok európai országban megfigyelhető alacsony születési ráták nagyon gyakran nem a nők és a férfiak személyes választását tükrözik, hanem ez sokszor társadalmi helyzetüknek és annak a társadalmi egyensúlytalanságnak a tükröződése, amelyet az jellemez, hogy a gyakorlatban nem valósulnak meg kellőképpen az egyenlő lehetőségek, a nemek közötti egyenlőség, a munkavégzés, a családi és a magánélet összeegyeztethetőségének megfelelő körülményei; hogy a családok és különösen a nők számára túl nagy terhet jelentenek azok a költötségek és költségek, amelyekkel a gyermeknevelés és az eltartottak gondozása jár, valamint a megfizethető, magas színvonalú gyermek- és egyéb gondozási szolgáltatások hiánya, és emiatt nem rendelkeznek kellően megbízható alapokkal ahhoz, hogy előre tervezhessék és megszervezzék az életüket;
3. a családok és a családi politikák Európai Unión belüli különbözőségének teljes tudatában a családok megfelelőbb támogatása és a gyermekek jólétének növelése döntő fontosságú a jobb életminőség és Európa gazdasági fejlődése számára. Az ilyen intézkedések elő kell, hogy segítsék a gyermekek és fiatalok – háttérüktől független – esélyegyenlőségét az oktatás, a képzés, valamint az eredményes szakmai élet megkezdése terén. Javítaniuk kell továbbá a munka, a családi és a magánélet összeegyeztethetőségét a gondoskodási felelősséggel tartozó nők és férfiak részére, javítva ezzel az európai vállalkozások lehetőségét arra, hogy képzett munkaerőt találjanak;
4. a fenntartható családpolitikák szerepet játszanak a társadalmi kohézió és a stabil gazdasági fejlődés javításában, és e tekintetben különösen a következő területeken kell nemzeti intézkedéseket szem előtt tartani:
 - a családokat érintő szociális infrastruktúra javítása, lehetővé téve a gondoskodási felelősséggel tartozók számára a munkába állást és a munkában maradáást, különösen a gyermekek és egyéb eltartottak gondozását célzó, megfizethető és hozzáférhető, magas színvonalú szolgáltatások biztosítását, beleértve a tanácsadást, a szülői és a gondozóknak nyújtott képzés, továbbá a napközbeni ellátást és a fiatalok részére a szabadidő eltöltését biztosító létesítmények rendelkezésre állását,
 - a gyermeknevelés költségei megfelelőbb kompenzálásának céljából a családoknak nyújtott, célzottabb támogatás, beleértve a közvetlen szülés utáni időszakot, valamint az egyszülős családok és a nagycsaládok egyedi szükségleteinek kellő figyelembevételét, továbbá segítségük az egyéb eltartottak vonatkozásában fennálló gondoskodási kötelezettségeik teljesítésében,
 - a munka és az idő megszervezésének megfelelőbb feltételei, valamint a munkahely biztonsága és a rugalmasság közötti, az egész életcikluson keresztül tartó, a családi élet javát szolgáló, megfelelőbb egyensúly („rugalmas biztonság”), beleértve különösen a szülői és a gondozási szabadság megfelelő lehetőségeit a nők és férfiak részére egyaránt, az egész életen át tartó tanulási lehetőségekhez történő jobb hozzáférést, valamint a nemek közötti egyenlőség biztosítását a foglalkoztatásban, különösen a nemi sztereotípiák leküzdése révén;

⁽¹⁾ SOC/245 – CESE 423/2007.

⁽²⁾ 7775/1/06 REV 1 (72. pont).

⁽³⁾ 7224/07 (19. pont).

5. az Európai Uniónak figyelembe kell vennie azt a tényt, hogy a tagállamok felelnek a megfelelő, fenntartható családpolitikák kialakításáért, ugyanakkor ki kell használnia azt is, hogy az ezen a téren folytatott európai tapasztalatcsere meghatározó mértékben hozzájárulhat a növekedést és foglalkoztatást célzó, megújult lisszaboni stratégia céljainak, valamint a társadalmi kohézióra vonatkozó európai uniós célkitűzések eléréséhez;
6. a „Szövetség a családokért” egy véleménycserét és az ismeretek kicserélését szolgáló fórumot képez, a demográfiai változások összefüggésében az Európai Unió és tagállamai fenntartható elkötelezettségét képviseli a családbarát szakpolitikákkal kapcsolatos kérdések kezelésében, egymás támogatására az előzetekintő politikai válaszok felkutatásában, valamint abban, hogy – a közös erőfeszítések megerősítése érdekében – az ismeretek és a tapasztalatok minden szereplő számára hozzáférhetőek legyenek. Európai szinten nem újabb struktúrák létrehozására van szükség, hanem a már létező eszközöket, forrásokat és testületeket kell erre a célra koherens, hatékony és célzott módon felhasználni.

FELSZÓLÍJTÁK A TAGÁLLAMOKAT ÉS A BIZOTTSÁGOT, HOGY:

1. a megfelelő európai szakpolitika-kialakító bizottságok és szakértői csoportok munkájában vegyék figyelembe a családok igényeit, különösen a gondoskodási felelőséggel tartozókat.

A Szociális Védelmi Bizottság és a Foglalkoztatási Bizottság munkája elősegíti annak megértését, hogy a családok számára megfelelő életszínvonal biztosításában, a munkavégzés és a családi élet összeegyeztethetőségében és az elszegényedés megelőzésében melyek a leghatékonyabb támogatási politikák. Saját hatókörükön belül ebbe beletartozik a szülők munkaerő-piaci részvételének elősegítése, családbarát munkavégzési rendszerek kialakítása, lehetőségeket teremtő szolgáltatások nyújtása – köztük az eltartottakat érintő gondoskodás –, azon gondoskodási felelőséggel tartozók igényeihez igazított szolgáltatások, akik jelen akarnak lenni a munkaerőpiacon, a bölcsőde és az iskoláskor előtti oktatás, a pénzbeli ellátás és az adókedvezmények.

A Bizottság tanácsadó testületeként a demográfiával foglalkozó magas szintű csoport hozzájárul a demográfiai kihívások kezelési módjának átfogó felméréséhez, és különösen a családbarát politikákkal kapcsolatos bevált gyakorlatok cseréjét kell ösztönöznie. Ennek során támogatni fogja a Szociális Védelmi Bizottságot és a Foglalkoztatási Bizottságot a fent említett tevékenységi területeken. A Bizottság biztosítja, hogy a magas szintű csoport munkája kiegészítse a másik két bizottság, továbbá a nemek közötti egyenlőség általános érvényesítésével foglalkozó magas szintű csoport tevékenységét;

2. gyűjtsek össze a „Szövetség a családokért” keretében meghozott intézkedéseket és az eddig elért eredményeket egy nyilvános internetes portálon, amely a tagállamok, a szociális partnerek és a nem kormányzati szervezetek által nyújtott, e területhez tartozó információkat is tartalmaz.

FELSZÓLÍJTÁK A BIZOTTSÁGOT, HOGY:

1. alakítson ki egy olyan keretet, amelyben az érdekelt tagállamok, szociális partnerek, civil társadalmi szervezetek és egyéb érintettek tanulhatnak egymás tapasztalataiból, és ezt a családok részére biztosított feltételek javítására használhatják. Különösen a következő intézkedéseket kell előíranyozni:

– az Európai Alapítvány az Élet- és Munkakörülmények Javításáért saját égisze alatt hozzon létre egy megfigyelőközpontot abból a célból, hogy elősegítsék a családbarát politikákkal kapcsolatos tapasztalatcserét, legjobb gyakorlatot és innovatív megközelítést, és amelynek feladata az lenne, hogy a tagállamokkal és a szociális partnerekkel együttműködésben információkat gyűjtsön, azokat feldolgozza és rendelkezésre bocsássa; különösen fontos a családbarát megközelítés növelésére irányuló helyi, regionális és társadalmi kezdeményezésekről nyújtott információ, különösen a munkavégzés, a családi és magánélet jobb összeegyeztethetőségét illetően,

– segítsen elő a családok helyzetére és a családbarát politikákra irányuló kutatásokat annak érdekében, hogy növelje az ilyen politikák hatékonyságával, e politikák és a vonatkozó politikai területek közötti kölcsönhatások mikéntjével, valamint a társadalmi, gazdasági és kulturális körülmények hatásával kapcsolatos ismereteket; az ilyen kutatásokat a 7. kutatási keretprogram keretében kell támogatni, különös figyelmet fordítva az európai sokszínűségekre, és ezekbe be kell vonni különösen a Nemek Közötti Egyenlőség Európai Intézetét és az OECD-t,

– támogassa a demográfiai és családjogi kérdésekkel foglalkozó magas szintű csoportot megkönnyítve a szociális partnerekkel és a civil társadalommal folytatott véleménycserét annak érdekében, hogy őket is bevonják a „Szövetség a családokért” létrehozásába,

– a jövőbeli demográfiai jelentésekben és a 2008-ban kezdődő demográfiai fórumokon megfelelően vegye figyelembe a családokkal kapcsolatos kérdéseket,

– biztosítsa, hogy fórumok szervezésére, valamint városi és regionális partnerségek kialakítására hajlandó európai helyi és regionális partnerek gazdagodhassanak a helyben szerzett azon nemzetközi tapasztalatok cseréjéből, amelyeket a fent említett kutatási tevékenységek, a demográfiai fórum munkája, a demográfiai és családjogi kérdésekkel foglalkozó magas szintű csoport, valamint a megfigyelőközpont révén határoznak meg;

2. használja a tagállamok által szolgáltatott információkat annak felvázolására, hogy az elért eredményekről szóló éves jelentésében két évente felvázolja, hogy a tagállamok milyen mértékben készültek fel a demográfiai változásokra;

3. értékelje a „Szövetség a családokért” által elért előrehaladást, és megállapításait terjessze elő a 2010-ben megrendezendő Európai Demográfiai Fórumon.

FELSZÓLÍJTÁK A TAGÁLLAMOKAT, HOGY:

1. aktívan használják ki a „Szövetség a családokért” által a vélemény- és tapasztalatcserehez kínált lehetőségeket, és a szükséges mértékben járuljanak hozzá különösen a demográfiai és családjogi kérdésekkel foglalkozó magas szintű csoport munkájához;

2. a demográfiai és családjogi kérdésekkel foglalkozó helyi, regionális és nemzeti fórumok előkészítésekor alakítsanak ki szoros együttműködést a szociális partnerekkel, és vonják be a vállalkozásokat és a nem kormányzati szervezeteket is; a fórumok szerepet kaphatnának abban, hogy tartós és cselekvésorientált szövetségeket teremtsenek a nagyobb fokú családbarát megközelítés érdekében, figyelembe véve a családi élet minőségét meghatározó valamennyi fő tényezőt;
 3. használják ki az európai strukturális alapok és az egyéb, e területhez kapcsolódó európai finanszírozási eszközök által kínált lehetőségeket a helyi, regionális és nemzeti családbarát kezdeményezések megfelelő pénzügyi támogatásának biztosításához, pl. olyan nemzeti, regionális és helyi fórumok és partnerségek megszervezéséhez, amelyek célja, hogy elősegítsék a foglalkoztatást a munka, a családi és a magánélet jobb összeegyeztethetősége révén úgy, hogy megkönnyítik a gyermekgondozási és az eltartott személyekről történő gondoskodásra irányuló szolgáltatásokhoz való hozzáférést, és hogy a munkavégzés megszervezését a családok igényeihez igazítják;
 4. hozzák meg a megfelelő intézkedéseket a nők és férfiak közötti gondoskodási felelősség egyenlő mértékű megosztásának elősegítése terén;
 5. annak alapján, hogy a nemzeti családpolitikák és hagyományok különbözősége megfelelő forrást biztosít a tagállamok közötti kölcsönös tanuláshoz, használják fel az intenzív európai információ- és tapasztalatcserét a családok támogatását szolgáló, saját rendszereik lehetséges tökéletesítésének meghatározására.
-